

nisme, waarbij hogere temperaturen in de tropen minder hoge wolken geven, die als broeikasgas werken.

Onzekerheden

Intussen blijkt het klimaat zich niet aan eerdere voorspellingen te houden: de opwarming vlakt de laatste jaren af, voert Crok aan (al is er zelfs over de basale temperatuurgegevens bonje met sceptici). 'Het effect van de toename van CO₂ en andere broeikasgassen zou nu al twee graden opwarming hebben moeten geven, en dat is maar 0,8 graden.' De verklaring van het IPCC is de afkoelende werking van aërosolen, maar uit recent onderzoek met onder andere de satelliet CloudSat lijkt het effect daarvan kleiner dan verwacht. 'En het verband tussen CO₂ en extreme gebeurtenissen als orkanen, droogtes en overstromingen is niet aangetoond; onderzoekers verwachten dat de komende decennia ook niet te doen.'

Alle onzekerheden zouden allemaal geen schande zijn als het IPCC, en zijn opdrachtgever de mondiale politiek, niet zou doen alsof de zekerheden in steen gebeiteld staan.

'Klimaatwetenschap is een jonge wetenschap. Dan verwacht je ook allerlei onduidelijkheden, en dat dingen om de haverklap teruggenomen moeten worden. Dat is wetenschap'

Ontkenningsindustrie

Officieel brengt het VN-panel om de paar jaar een overzicht van de wetenschappelijke literatuur op klimaatgebied samen. Maar volgens Crok heeft het panel zich steeds meer ontpopt als een 'poortwachter', die bepaalt welke klimaatwetenschap telt en welke niet. 'Binnen het IPCC heeft een kleine groep van wetenschappers een buitengewoon grote invloed.' In de uitgelekte *climategate-mails*, afkomstig van de Klimaateenheid van de Universiteit van East Anglia, is na te lezen hoe onderzoekers als Michael Mann de strategie onderling bedisselen. Crok: 'Daar zie je dat iemand een kritische noot wil laten staan, de beschuldiging krijgt dat hij "de boodschap" verzwakt.

In dat klimaat worden we-

tenschappers als Lindzen die kritische vragen en opmerkingen hebben, weggezet als "ontkenners". Ook bladen als *Nature* en *Science* hebben het over de ontkenningsindustrie, zonder namen te noemen. Daarmee geven ze het signaal af dat mensen als Lindzen niet hoeven te proberen daar artikelen in te dienen. En in de praktijk is dat ook zo.'

De procedures rond het schrijven van de IPCC-rapporten wekken tunnelvisie in de hand, vindt Crok. De *cochair*, de klimaatonderzoeker die het proces leidt, selecteert zelf de hoofdauteurs, aangedragen door deelnemende landen, en kan zelf ook mensen aandragen. 'Dat proces is niet transparant. Auteurs

'Klimaatwetenschap is een jonge wetenschap. Dan verwacht je ook allerlei onduidelijkheden, en dat dingen om de haverklap teruggenomen moeten worden'

zijn de laatste paar rapporten nooit meer sceptici', zegt Crok. Deze hoofdauteurs zoeken honderden klimaatwetenschappers, die allemaal stukken tekst schrijven. Op de resulterende tekst mogen *review authors* vervolgens detailkritiek geven. 'Alleen bij die *review authors* zitten wel eens sceptische wetenschappers, als Stephen McIntyre (een onderzoeker die stevige kritiek leverde op gebruikte klimaatreconstructies; red.). Maar anders dan bij de *peer review* in wetenschappelijke tijdschriften mogen auteurs kritiekpunten gewoon negeren. 'In het laatste rapport heeft McIntyre talloze commentaren geleverd, die meestal met "afgewezen" terzijde worden geschoven.'

In een verbeterd IPCC zouden sceptici een veel prominentere en machtiger rol krijgen, vindt Crok, die zeker niet tegen klimaatonderzoek per se is. 'Ik vind het heel belangrijk dat we doorgaan met het bestuderen van het klimaat en ontwikkelingen goed in de gaten houden. Maar dan wel in een eerlijk, wetenschappelijk debat. Want het gevaar van het permanente zware aanzetten van de risico's is dat de politiek, als de klimaathype een keer uit elkaar spat, alle steun voor klimaat- en ander milieuonderzoek terugdraait.'

MARCEL CROK: DE STAAT VAN HET KLIMAAT. EEN KOELE BLIK OP EEN VERHIT DEBAT. UITGEVERIJ PARADIGMA.